

Vlaamse Overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 BRUSSEL
tel: 02/553.80.79 fax: 02/553.80.75

Ontheffing tot het opstellen van een MER.

Ontheffingsbeslissing

Project:

**Aanleg transportleiding industriële gassen
INEOS C2T NV
C2T Project**

Initiatiefnemer:

**Ineos C2T NV
Haven 1053 – Nieuwe weg 1
2070 Zwijndrecht**

4 december 2008

OHPR0258

Projectbeschrijving en mer-procedure

De ontheffingsaanvraag werd opgesteld in het kader van de vergunningsaanvraag voor de aanleg van twee ethyleenleidingen in het Antwerps havengebied:

- Pijpleiding naar Lillo: een DN250 pijpleiding tussen Ineos Oxide gelegen aan de Scheldedijk in Zwijndrecht en Ineos Polyfins Lillo gelegen aan de Scheldelaan in Antwerpen. De leiding heeft een lengte van circa 16.750 m.
- Pijpleiding naar Feluy: een DN200 pijpleiding tussen Ineos Oxide gelegen aan de Scheldedijk in Zwijndrecht en de bestaande PEAf-afsluiterpost gelegen aan de Keetberglaan in Beveren. Deze leiding heeft een lengte van circa 4650 m.

De transportleiding volgen over hun hele lengte bestaande lijninfrastructuren en lopen grotendeels parallel met andere, bestaande pijpleidingen. In het RUP 'Zeehavengebied Antwerpen Waaslandhaven (fase 1)' werden deze leidingenstraten niet opgenomen. De leidingenstraten worden echter in het Havendecreet gedefinieerd als 'Hoofdleidingenstrook van gewestelijk belang' en 'Haveninterne leidingenstrook'.

Voor kruising van belangrijke wegen of waterlopen wordt een gestuurde boring of persing¹ voorzien.

Het ontheffingdossier is opgesteld in toepassing van artikel 4.3.3 §3 1° van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. Het project is onderworpen aan de mer-plicht volgens de categorie 10m en 10k in bijlage II van het besluit m.n. respectievelijk "Aanleg van onder- of bovengrondse buisleidingen (met uitzondering van werfleidingen) die over een ononderbroken lengte van 1 km of meer gelegen zijn in een bijzonder beschermd gebied en voor zover het deel van deze buisleidingen in het bijzonder beschermd gebied niet ligt in een leidingstraat aangeduid op een plan van aanleg of een ruimtelijk uitvoeringsplan, een woon-, landbouw of industriegebied of gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen of een gelijksoortig bestemmingsgebied" en "Aanleg van olie- en gaspijpleidingsinstallaties, die niet gelegen zijn in een leidingstraat aangeduid op een plan van aanleg of een ruimtelijk uitvoeringsplan, woon-, landbouw- of industriegebied of gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen of een gelijksoortig bestemmingsgebied, indien ten minste 2000 m² van de werkzone voor de uitvoering van de werken in een bijzonder beschermd gebied ligt." De initiatiefnemer kan bijgevolg een gemotiveerd verzoek tot ontheffing indienen op grond de administratie geval per geval kan beslissen of een milieueffectenrapport al dan niet moet opgesteld worden.

De ontheffingsaanvraag is door de dienst Mer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid ontvangen op 22 oktober 2008. Op vraag van de Dienst Mer werd, gezien de aard en de ligging van het project, advies verleend door:

- Gemeente Zwijndrecht (24 november 2008)
- Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen (27 november 2008)
- Stad Antwerpen (1 december 2008)
- Gemeente Beveren (4 december 2008)
- Agentschap voor Natuur en Bos Oost-Vlaanderen (18 november 2008)

¹ Locaties waar de leiding zal aangelegd worden door middel van een persing, gestuurde boring of via bestaande infrastructuur zijn opgelijst op pagina 51-52 van de ontheffingsnota.

- Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen (27 november 2008)
- Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed Antwerpen (26 november 2008)

In deze ontheffingsbeslissing wordt rekening gehouden met de geleverde adviezen.

Beschrijving ontheffingsaanvraag

De nota welke deel uitmaakt van het verzoek voor ontheffing van het opstellen van een MER werd opgesteld door erkende m.e.r.-deskundigen in opdracht van de initiatiefnemer.

De ontheffingsaanvraag is naar presentatie een verzorgd en overzichtelijk document geworden en bevat de nodige cartografische informatie. Het project wordt duidelijk gesitueerd zowel op de geldende ruimtelijke uitvoeringsplannen als op een topografische kaart.

Recentelijk werd voor nagenoeg hetzelfde tracé een ontheffing verleend aan Antwerp Gas Terminal m.n. OHPR0241: ‘transportleiding industriële gassen tussen Antwerp Gas Terminal (Beveren) en Solvay (Antwerpen)’ goedgekeurd op 20 oktober 2008 en OHPR0243: transportleiding industriële gassen tussen Antwerp Gas Terminal (Beveren) en Ineos (Zwijndrecht)’ goedgekeurd op 24 oktober 2008.

Alle relevante disciplines (Bodem & grondwater, Oppervlaktewater, Fauna & flora, Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, Geluid en trillingen en mens) worden behandeld. Het ontheffingsverzoek geeft voor deze disciplines een bespreking van de referentietoestand en een beschrijving en beoordeling van de effecten.

Voor elke discipline wordt tot de conclusie gekomen dat er geen significante effecten verwacht worden.

Het project is voor een belangrijk deel grenzend aan of gelegen in Natura 2000 gebied (vogelrichtlijngebied “Schorren en Polders van de Beneden-Schelde” en habitatrichtlijn “Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent”). De passende beoordeling is opgenomen in bijlage.

Hieronder volgt een kort overzicht van de ontvangen adviezen. Er wordt geoordeeld dat de bemerkingen niet van die aard zijn dat een aanpassingen aan het dossier noodzakelijk zijn, de vermelding ervan in dit verslag volstaat.

De gemeente Zwijndrecht geeft een gunstig advies maar vraagt ook rekening te houden met volgende voorwaarden:

- Opvolging van de punten 1 en 2 uit de actie NA4 uit het Gemeentelijk milieubeleidsplan Zwijndrecht 2008-2013 i.v.m. de bescherming van fauna en flora in het havengebied. Met name:
 - Het vermijden van werken tijdens het broedseizoen bij invulling van nieuwe terreinen.
 - Het voorkomen van broedmogelijkheden voor oeverzwaluwen (o.a. afdekken en/of afschuinen van zandwanden na het werken en in het weekend) op plaatsen waar dit niet gewenst is.
- De eigenaars en gebruikers van de andere leidingen in de leidingenstrook moeten op voorhand, bij de start en bij de uitvoering van de werken geraadpleegd worden.

Tenslotte werd door de gemeente Zwijndrecht nog enkele tekstuele onnauwkeurigheden bemerkt:

- Pag. 42 en pag 8 van de passende beoordeling: Bij de beschrijving van de pijpleiding naar Lillo wordt vermeld dat deze parallel loopt aan de leiding 'richting Lillo'.
- Pag. 94: Verlies erfgoedwaarde: In de tekst staat dat het beschermd (ondergrondse) landschap 'De Defensieve Dijk' zich ter hoogte van Fort St. Marie bevindt. Dit klopt niet helemaal. Het deel van 'De Defensieve Dijk' dat als landschap beschermd is, bevindt zich ten zuiden van de expresweg. De eventuele ondergrondse restanten van de 'De Defensieve Dijk' ter hoogte van Fort St. Marie zijn niet opgenomen in het beschermingsbesluit.

Het gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen adviseert gunstig mits de milderende maatregelen zoals opgesomd in het rapport strikt worden nageleefd. Volgende opmerkingen worden meegegeven:

- p.34: hier wordt gesteld dat er geen natuurinrichtingsprojecten gesitueerd zijn in de omgeving van het projectgebied. Op 30 oktober 2008 is echter het aanvangsbevel gegeven voor de natuurinrichtingswerken "Rietmoeras Kallo". Een natuurcompensatiegebied dat dient gerealiseerd te worden in het kader van de MER voor de aanleg Liefkenshoekspoorverbinding. Het project Rietmoeras Kallo situeert zich naast (ten westen van) het natuurgebied Groot Rietveld, tussen de Melsedijk en de Gasthuisstraat te Kallo.
- p.91, 6.3.1: ... Er treedt geen barrière – effect op... : dit zou moeten voorafgegaan worden door ... Er treedt geen blijvend barrière-effect op. Tijdens de aanlegwerken zal er namelijk wel een tijdelijk barrière-effect ontstaan.
- p.93, bovenaan: binnen de opsomming van de mogelijke effecten zou ook een passage moeten opgenomen worden die iets zegt over verdroging (vóór de titel exploitatiefase) en haar effect op de fauna en flora.

De dienst Mer oordeelt dat, rekening houdend met de gegevens aangereikt bij de beschrijving van de milieueffecten voor de discipline Water en rekening houdend met de geformuleerde milderende maatregelen bij de discipline Fauna en Flora, voldoende rekening gehouden werd met mogelijke effecten tgv verdroging.

Volgens de stad Antwerpen kan op basis van de gegevens uit het dossier een ontheffing worden toegestaan in verband met het opstellen van een MER-rapport mits naleving van volgende voorwaarden:

1. alle maatregelen moeten worden getroffen om in de aanlegfase en de exploitatiefase bodem- en grondwaterverontreiniging te voorkomen.
2. de bepalingen van de wet van 12 april 1965 en erna volgende uitvoeringsbesluiten betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van pijpleidingen.

Het verzoek tot ontheffing ingediend door INEOS C2T wordt gunstig geadviseerd door de gemeente Beveren.

Het Agentschap voor Natuur en Bos Oost-Vlaanderen keurt de passende beoordeling, opgenomen in de ontheffingsnota, goed. In verband met de monitoringsgegevens in het rapport hadden de resultaten van het vijfde jaar van de monitoring van het Linkerscheldeoevergebied, gepubliceerd in februari 2008, beter gebruikt kunnen worden.

Het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen heeft geen bezwaren m.b.t. de discipline Monumenten en Landschappen mits toepassing van de milderende maatregelen. Indien de leiding in het niet-opgehoogde gedeelte (relevant voor archeologie) in een bestaande leidingstraat loopt, dient nagekeken te worden of deze indertijd ook aangelegd werd met een werkzone en hoe breed die was. Veel oude leidingstraten zijn zonder werkzone aangelegd, de werkzones die nu wel aangelegd worden kunnen een belangrijke verstoring van archeologie veroorzaken. Twee bedenkingen werden verder gemaakt bij het dossier:

- p. 87: ongekende archeologische gegevens zijn wel karteerbaar dmv terreinonderzoek (oa booronderzoek, veldkartering, proefsleuvenonderzoek) dergelijke archeologische kartering kan of in de mer-fase of als milderende maatregel opgelegd worden voor de uitvoering van de werken.
- p. 94: vooraleer beweerd wordt dat de kans op het voorkomen van archeologische relictten zeer klein is, dient nagekeken te worden in hoeverre bestaand leidingtracé en eventueel werkzone overeenkomen met nieuwe

Het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed Antwerpen heeft geen opmerkingen op voorliggend document.

Een algemeen besluit, dat tevens al de milderende maatregelen oplijst, ontbreekt.

Er kan gesteld worden dat significant negatieve effecten niet verwacht worden mits een correcte uitvoering van de werken en de toepassing van de opgesomde milderende maatregelen.

Het opstellen van een MER zou deze informatie niet verbeteren en biedt bijgevolg geen duidelijke meerwaarde in de verdere besluitvorming omtrent dit project.

Besluit

Gezien het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat deze ontheffingsaanvraag voldoende informatie bevat om het aspect milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming.

Bijgevolg **wordt een ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een MER toegekend** voor de **aanleg van een transportleiding industriële gassen Ineos C2T** mits rekening gehouden wordt met de in de ontheffingsaanvraag voorgestelde milderende maatregelen en de in dit verslag aangereikte elementen.

Deze ontheffing wordt verleend voor een termijn van vier jaar.

Dit verslag dient samen met de ontheffingsaanvraag deel uit te maken van de vergunningsaanvraag.

4 december 2008,

Het afdelingshoofd,

Paul Van Snick
Algemeen directeur
Afdelingshoofd AMNEB